

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ
НАУК РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
Қазақстан Республикасының
педагогикалық университетінің
Абая

THE BULLETIN

THE NATIONAL ACADEMY OF
SCIENCES OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN
Abai Kazakh National Pedagogical
University

PUBLISHED SINCE 1944

6 (400)

NOVEMBER – DECEMBER 2022

ALMATY, NAS RK

БАС РЕДАКТОР:

ТҮЙМЕБАЕВ Жансейіт Қансейітұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан)

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ:

БИЛЯЛОВ Дархан Нұрланұлы, PhD, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

ҒАЛЫМ ХАТШЫ:

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Абай атындағы ҚазҰПУ Педагогикалық білімді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

САТЫБАЛДЫ Әзімхан Әбілқайырұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Экономика институтының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан), **Н = 6**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, «Киево-Могилян академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, К. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және менеджмент университетінің кәсіптік білім берудің педагогикасы және психологиясы кафедрасының меңгерушісі (Мәскеу, Ресей), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Ләззат Мыктыбекқызы, экономика ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Қуатқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті педагогика кафедрасының меңгерушісі (Қарағанды, Қазақстан), **Н = 3**

БУЛАТБАЕВА Күлжанат Нурымжанқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының бас ғылыми қызметкері (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 2**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ресей білім академиясының академигі, «Білім берудегі стандарттар және мониторинг» журналының бас редакторы (Мәскеу, Ресей), **Н = 2**

ЕСІМЖАНОВА Сайра Рафихевна, экономика ғылымдарының докторы, Халықаралық бизнес университетінің профессоры, (Алматы, Қазақстан), **Н = 3**

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген

№ 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2022
Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТУЙМЕБАЕВ Жансент Кансеитович, доктор филологических наук, профессор, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального университета им. аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА:

БИЛЯЛОВ Дархан Нурланович, PhD, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального педагогического университета им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

УЧЕНЫЙ СЕКРЕТАРЬ:

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, директор Центра развития педагогического образования КазНПУ им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

САТЫБАЛДИН Азимхан Абылкаирович, доктор экономических наук, профессор, академик НАН РК, директор института Экономики (Алматы, Казахстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан), **Н = 6**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики и психологии профессионального образования Московского государственного университета технологий и управления имени К. Разумовского (Москва, Россия), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Лязгат Мыктыбековна, доктор экономических наук, профессор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Куатовна, доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой педагогики Карагандинского университета имени Е.А.Букетова (Караганда, Казахстан), **Н=3**

БУЛАТБАЕВА Кулжанат Нурымжановна, доктор педагогических наук, профессор, главный научный сотрудник Национальной академии образования имени Ы. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, доктор педагогических наук, профессор, академик Российской академии образования, главный редактор журнала «Стандарты и мониторинг в образовании» (Москва, Россия), **Н=2**

ЕСИМЖАНОВА Сайра Рафихевна, доктор экономических наук, профессор Университета международного бизнеса (Алматы, Казахстан), **Н = 3**

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: ООО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы).
Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № **16895-Ж**, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2022

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

EDITOR IN CHIEF:

TUIMEBAYEV Zhansait Kanseitovich, Doctor of Philology, Professor, Honorary Member of NAS RK, Rector of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan).

DEPUTY CHIEF DIRECTOR:

BILYALOV Darkhan Nurlanovich, Ph.D, Honorary Member of NAS RK, Rector of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

SCIENTIFIC SECRETARY:

ABYLKASSYMOVA Alma Esimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Executive Secretary of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

EDITORIAL BOARD:

SATYBALDIN Azimkhan Abilkairovich, Doctor of Economics, Professor, Academician of NAS RK, Director of the Institute of Economics (Almaty, Kazakhstan), **H = 5**

SAPARBAYEV Abdizhapar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology (Almaty, Kazakhstan) **H = 6**

LUKYANENKO Irina Grigor'evna, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of the National University "Kyiv-Mohyla Academy" (Kiev, Ukraine) **H = 2**

SHISHOV Sergey Evgen'evich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy and Psychology of Professional Education of the Moscow State University of Technology and Management named after K. Razumovsky (Moscow, Russia), **H = 4**

SEMBIEVA Lyazzat Maktybekova, Doctor of Economic Science, Professor of the L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 3**

ABILDINA Saltanat Kuatovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy of Buketov Karaganda University (Karaganda, Kazakhstan), **H = 3**

BULATBAYEVA Kulzhanat Nurymzhanova, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chief Researcher of the National Academy of Education named after Y. Altynsarin (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 2**

RYZHAKOV Mikhail Viktorovich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, academician of the Russian Academy of Education, Editor-in-chief of the journal «Standards and monitoring in education» (Moscow, Russia), **H = 2**

YESSIMZHANOVA Saira Rafikhevna, Doctor of Economics, Professor at the University of International Business (Almaty, Kazakhstan), **H = 3**.

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications

of the Republic of Kazakhstan **No. 16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2022

Address of printing house: ST «Aruna», 75, Muratbayev str, Almaty.

BULLETIN OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Volume 6, 401-410

<https://doi.org/10.32014/2022.2518-1467.416>

IRSTI 06.39.31

UDC 330.34

M. Moldazhanov^{1*}, M. Bayandin², Z. Arynova³, B. Kuantkan⁴, T. Diba⁵

¹Alikhan Bokeikhan university, Semey, Kazakhstan;

²International Taraz Innovation Institute named after Sherkhan Murtaza,
Taraz, Kazakhstan;

³Innovative Eurasian University, Pavlodar, Kazakhstan;

⁴«Shakarim state University of Semey», Semey, Kazakhstan;

⁵Ekibastuz technical and engineering institute named after the academician
K. Satpayev, Ekibastuz, Kazakhstan.

METHODOLOGICAL APPROACHES TO MODELING THE INNOVATIVE DEVELOPMENT OF HOTEL ORGANIZATIONS

Abstract. The transition of hotel organizations to a qualitatively new level of development can be ensured by the formation and use of an innovative development strategy.

The article attempts to form a model for choosing a scenario for the innovative development of hotel organizations based on the ratio of indicators of innovative sustainability and innovative potential.

The transition of hotel organizations to a qualitatively new level of development can be ensured by the formation and use of a cost-effective mechanism for managing innovation activity. The article attempts to form a model of a cost-effective management mechanism that could take into account the versatility of the relationship between indicators and indicators of innovative activity. The functioning of this mechanism implies the use of indicative management tools, as well as factorial and scenario modeling. Scenario selection involves the use of indicative management tools, as well as factorial and scenario modeling.

Considering the directions of innovative development, the author implies conscious interrelated actions, rules and principles for developing long-term plans for changing the innovative activity of hotel organizations, which are based on the use of new technologies and management methods, continuous search, creation, implementation and commercialization of innovations in order to ensure leadership positions and competitive advantages on the market. Based on the statistical data of three hotel organizations, the article attempts to build a model for choosing the direction of their innovative development.

The following indicators were used for the calculation: innovation potential, innovation sustainability and intensity of innovation activity.

Key words: scenario modeling, innovative development, matrix, innovative potential, innovative sustainability, hotel organizations, innovation intensity.

**М.Б. Молдажанов^{1*}, М.А. Баяндин², З.А. Арынова³, Б. Қуантқан⁴,
Т.В. Диба⁵**

¹«Әлихан Бөкейхан университеті», Семей, Қазақстан;

²Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз Инновациялық институты,
Тараз, Қазақстан;

³Инновациялық Еуразия университеті, Павлодар, Қазақстан;

⁴«Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті», Семей, Қазақстан;

⁵Академик Қ. Сәтбаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық
институты, Екібастұз, Қазақстан.

ҚОНАҚҮЙ ҰЙЫМДАРДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫН МОДЕЛДЕРДІҢ ӘДІСТЕМЕЛІК ТӘСІЛДЕРІ

Аннотация. Қонақ үй ұйымдарының дамудың сапалы жаңа деңгейіне өтуін инновациялық даму стратегиясын қалыптастыру және пайдалану арқылы қамтамасыз етуге болады. Мақалада инновациялық тұрақтылық пен инновациялық әлеует көрсеткіштерінің арақатынасы негізінде қонақ үй ұйымдарының инновациялық дамуының сценарийін таңдау үлгісін қалыптастыруға тырысады.

Сценарийді таңдау индикативті басқару құралдарын пайдалануды, сонымен қатар факторлық және сценарийлік модельдеуді қамтиды. Қонақ үй ұйымдарының дамудың сапалы жаңа деңгейіне өтуін инновациялық қызметті басқарудың экономикалық тиімді механизмін қалыптастыру және пайдалану арқылы қамтамасыз етуге болады. Мақалада инновациялық қызметтің көрсеткіштері мен көрсеткіштері арасындағы өзара байланыстың жан-жақтылығын есепке алатын экономикалық тиімді басқару механизмінің үлгісін қалыптастыруға әрекеттенген. Бұл механизмнің жұмыс істеуі индикативті басқару құралдарын қолдануды, сонымен қатар факторлық және сценарийлік модельдеуді білдіреді.

Инновациялық даму бағыттарын қарастыра отырып, автор жаңа технологиялар мен басқару әдістерін пайдалануға, үздіксіз ізденуге, құруға негізделген қонақ үй ұйымдарының инновациялық қызметін өзгертудің ұзақ мерзімді жоспарларын әзірлеудің саналы өзара байланысты әрекеттерін, ережелері мен принциптерін білдіреді. көшбасшылық позициялар мен бәсекелестік артықшылықтарды қамтамасыз ету мақсатында инновацияларды енгізу және коммерцияландыру.

Үш қонақ үй ұйымының статистикалық мәліметтеріне сүйене отырып, мақа-

лада олардың инновациялық даму бағытын таңдау моделін құруға тырысады. Есептеу үшін келесі көрсеткіштер қолданылды: инновациялық әлеует, инновациялық тұрақтылық және инновациялық белсенділіктің қарқындылығы.

Түйін сөздер: сценарийлік модельдеу, инновациялық даму, матрица, инновациялық әлеует, инновациялық тұрақтылық, қонақ үй ұйымдары, инновация қарқындылығы.

**М.Б. Молдажанов^{1*}, М.А. Байндин², З.А. Арынова³, Б. Куанткан⁴,
Т.В. Дибя⁵**

¹УО «Alikhan Bokeikhan university»,

²Международный Таразский инновационный институт
имени Шерхана Муртазы;

³Инновационный Евразийский Университет;

⁴»Университет имени Шакарима города Семей»;

⁵Екибастузский инженерно-технический институт им. академика К. Сатпаева.

МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К МОДЕЛИРОВАНИЮ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ГОСТИНИЧНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ

Аннотация. Переход гостиничных организаций к качественно новому уровню развития может быть обеспечен путем формирования и использования инновационной стратегии развития. В статье предпринята попытка формирования модели выбора сценария инновационного развития гостиничных организаций на основе соотношения показателей инновационной устойчивости и инновационного потенциала.

Переход гостиничных организаций к качественно новому уровню развития может быть обеспечен путем формирования и использования экономически эффективного механизма управления инновационной активностью. В статье предпринята попытка формирования модели экономически эффективного механизма управления, который мог бы учитывать многогранность взаимосвязей индикаторов и показателей инновационной активности. Функционирование данного механизма подразумевает применение инструментов индикативного управления, а также факторного и сценарного моделирования. Выбор сценария подразумевает применение инструментов индикативного управления, а также факторного и сценарного моделирования. Рассматривая направления инновационного развития, автор подразумевает осознанные взаимосвязанные действия, правила и принципы разработки перспективных планов изменения инновационной активности гостиничных организаций, которые базируются на применении новых технологий и методов управления, непрерывном поиске, создании, внедрении и коммерциализации инноваций с целью обеспечения лидерских позиций и конкурентных преимуществ на рынке. На основе статистических данных трех гостиничных организаций в статье предпринята

попытка построения модели для выбора направления их инновационного развития. Для расчета были использованы следующие индикаторы: инновационный потенциал, инновационная устойчивость и интенсивность инновационной деятельности.

Ключевые слова: сценарное моделирование, инновационное развитие, матрица, инновационный потенциал, инновационная устойчивость, гостиничные организации, интенсивность инноваций.

Introduction. The modern model of the economy dictates the need for innovation in most areas of human activity.

A high level of innovative activity of organizations is a prerequisite for maximum customer satisfaction at minimum cost, a high level of competitiveness and sustainable economic development.

This paradigm actualizes a number of theoretical and practical issues in the field of evaluation and management of innovation activity and its development at various levels (Andreichikov et al., 2013:394).

Today, the hotel business is considered not only as an independent, complex and relatively isolated socio-economic system, but also as one of the largest and fastest growing sectors of the economy.

Traditionally, hotel organizations are characterized by an underdevelopment of innovative, recreational, financial, administrative, managerial and personnel capabilities.

Taken together, this forms a number of constraining factors for innovation-based development: inefficient innovation, high risk of innovation projects, shortage of qualified management personnel, use of outdated innovation management tools (Bendikov et al., 2007.2.).

Research Material and methods. It is impossible today to develop the innovative activity of hotel organizations, in our opinion, without choosing the optimal scenario, which could take into account the versatility of the relationship between indicators and indicators of the concept under study.

In this study, the author made an attempt to form a model for choosing an innovative development scenario, which is an important element in the sustainable development management strategy of hotel organizations.

The presented methodological approach to modeling the innovative development of hotel organizations is based on the ranking technology, which involves identifying the proximity of indicators for its assessment and the resulting effects.

The use of this methodological approach is due to a number of advantages. (Kuznetsova et al., 2013.12):

- the use of specific and practically applicable indicators that give the most complete assessment of the actual level of innovation activity of hotel organizations;
- a systematic assessment of the innovative activity of hotel business organizations based on the use of a system of indicators that reflect the degree of compliance of resource provision and the effectiveness of the results obtained;

- tracking the dynamics of the movement of indicators, which allows you to compare different-level hotel organizations;
- the ability to compare physical and cost indicators based on the calculation of relative values.

Scenario modeling is one of the most effective system tools for strategic innovation management (Trachuk et al., 2013.75-83).

Scenario modeling is commonly understood as a technique for constructing a number of models united by a common scenario.

Each of the models can reflect one of the situations related to the past, present or future.

There is a single connection between all models, since they represent the sequence of development of one initial situation.

In our opinion, when talking about innovative scenarios, it is necessary to mean conscious interrelated actions, rules and principles for developing promising directions for the development of organizations that are based on the use of new technologies and management methods, continuous search, creation, implementation and commercialization of innovations, and are aimed at ensuring leadership positions and competitive advantage in the market.

Scenario modeling is applicable in any sphere of human activity. But this method can be used especially fruitfully in the tourism and recreational sector, and in particular in the hotel business, which are characterized by a high degree of uncertainty in the external environment, the constant emergence of problems of varying degrees of complexity, the need for a careful choice of strategy in order to avoid unjustified risks and costly mistakes.

Consistent practice of actions on models allows you to increase the chances of success. In strategic management, scenario modeling contributes to the creation of a number of successful strategic scenarios, when it becomes obvious where it is necessary to start the process of strategic transformations, in what sequence they should be developed, and what should be achieved (Levchenko et al., 2012:19).

The formation of scenarios for the innovative development of hotel organizations can be ensured by building a selection matrix based on the level of elements of innovative activity.

Result and discussion. Depending on the size of the elements of the innovative activity of the hotel organization, a number of scenarios can be applied and implemented:

- radical;
- active;
- stabilizing.

Consider the scenarios we have chosen:

1. Within the framework of the radical scenario of the innovative development of a hotel organization, it is planned to implement measures to radically change economic activities, change or introduce new production technologies, change existing or introduce new types of hotel services, and improve the skills of employees. Radical transformations in the hotel organization can be ensured by changes in the

management system, primarily through vertical relations, a change in administrative and managerial or line personnel, as well as the creation of new types of hotel services;

2. The active scenario of innovative development is based primarily on measures to increase the level of innovative potential of the hotel organization, aimed at developing and improving production technologies and the quality of services provided, intensifying economic growth;

3. The stabilization scenario of innovative development focuses on maintaining current competitive positions in the market by purchasing innovative technologies, borrowing and imitating the consumer properties of innovative services provided by competing organizations.

As objects of practical application, we consider three hotel organizations. Table 1 presents the initial data on the level of innovation activity and its elements. The names of organizations are not disclosed in order to preserve confidential information.

Table 1 - Integral indicators of elements of innovative activity of hotel organizations

Hotel organizations	Hotel organizations 1	Hotel organizations 2	Hotel organizations 3
innovative potential	0,40	0,52	0,37
Innovation Sustainability	0,46	0,20	0,24
Intensity of innovation activity	0,43	0,56	0,40
Integral indicator of innovation activity intensity	0,43	0,39	0,33

As you can see, the initial opportunities in the innovation sphere of each of the analyzed hotel organizations are different. At this stage, it is difficult to unequivocally answer the question of which type of scenario is appropriate to choose. We have constructed matrices for selecting a scenario for the innovative development of hotel organizations based on the level of elements of innovative activity (Figures 1, 2 and 3).

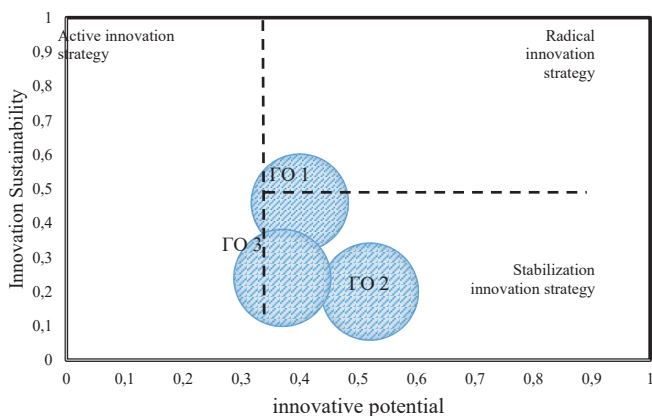

Figure 1 - Matrix for selecting a scenario for the innovative development of hotel organizations based on the ratio of indicators of innovative sustainability and innovative potential

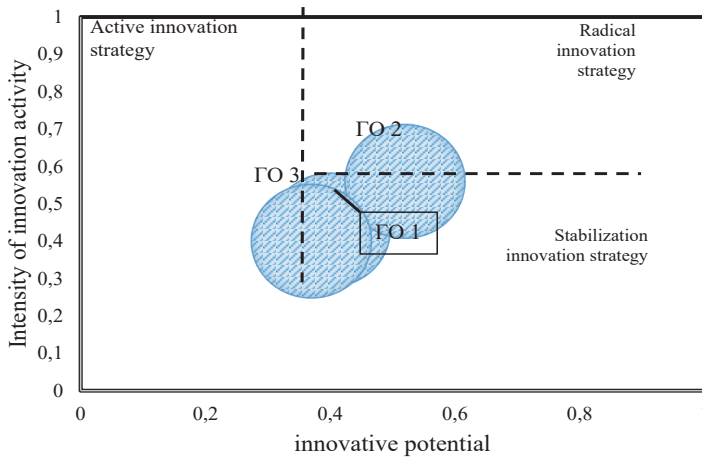

Figure 2 - Matrix for selecting a scenario for the innovative development of hotel organizations based on the ratio of indicators of the intensity of innovative activity and innovative potential

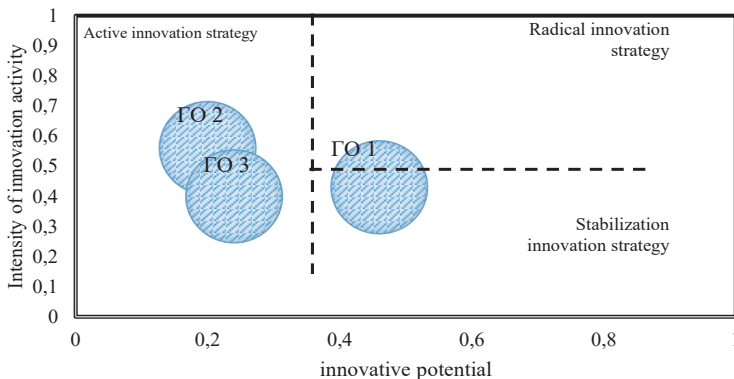

Figure 3 - Matrix for selecting a scenario for the innovative development of hotel organizations based on the ratio of indicators of the intensity of innovative activity and innovative sustainability

As a result of the analysis of innovative activity, the first of the analyzed organizations can be classified as innovative-active. All calculated indicators of the elements of innovative activity indicate the possibility of developing new or improving existing hotel services. It is expedient for such an enterprise to choose an active scenario of innovative development. As practice shows (Epaneshnikova et al., 2012:19), the development and commercialization of new technologies allows enterprises to master a new type of service, strengthen competitiveness, promote sales growth and, possibly, reduce the cost and improve the quality of hotel services.

The assessment of the innovative activity of the second hotel organization indicates a certain attention here to the activities of involving new and improving technologies in the economic turnover. However, this enterprise is not actively addressing the issues of ensuring innovative sustainability, which may subsequently have a negative impact on maintaining a competitive position in the market. The integral indicator of

innovative sustainability (0.2) indicates that in the total volume of all investments for innovative development, the second hotel organization allocates insufficient funds.

Making investments without innovation is known to be extremely dangerous. Such an approach preserves the technological backwardness of the objects being built or reconstructed for a long time, increases the non-competitiveness of the goods and services produced on their basis, and in the future may lead to technological bankruptcy. This organization should invest more in the development and implementation of new technologies, as it has the required level of innovation capacity for this.

To make a final decision in favor of a radical or stabilization scenario for the innovative development of the Hotel Organization 2, it is necessary to pay attention to the level of innovative potential. This methodological approach involves the calculation of the costs of creating basic and improving innovations with their subsequent analysis for the innovative sustainability of the organization. This will allow answering questions about whether this organization, along with the formation of the resources necessary for the current production and economic activities, is also capable of implementing the chosen scenario of innovative development. Hotel organization 2 can be attributed to business entities with high innovative capabilities (integral indicator of innovative potential = 0.52), therefore, a radical scenario should be chosen.

The calculation of the coefficients of innovative activity of the Hotel organization 3 showed that at the moment it has sufficient investment potential for the introduction of improving innovations and, at the same time, some resources for the development of new technologies. The coefficients of innovative potential and the intensity of innovative activity indicate the ability of the enterprise to implement the active scenario.

Despite the low coefficient of innovation sustainability, the organization can choose an active scenario.

Thus, the use of the described method at the stage of developing scenario plans allows hotel organizations to assess their current innovative activity and take into account the indicators of its elements when making decisions on the direction of further innovative development (Simonov et al., 2021:97).

At the stage of implementation of the scenario of innovative development, such an assessment will largely help to avoid the irrational use of financial and economic resources and show ways to build up the innovation sphere. The results of the analysis are presented in table 2.

Table 2 - Results of the analysis of the choice of innovative development scenarios for hotel organizations

Indicators	Innovative potential	Innovative sustainability	Intensity of innovative activity	Innovative activity
The results of the assessment of innovative activity of the Hotel organization 1				
Data	0,4	0,46	0,43	0,43
Scenario	Active	Active	Active	Active

The results of the assessment of innovative activity of the Hotel organization 2				
Data	0,52	0,2	0,56	0,39
Scenario	Stabilization	Radical	Stabilization	adical
The results of the assessment of innovative activity of the Hotel organization 3				
Data	0,37	0,24	0,4	0,33
Scenario	Active	Radical	Active	Active

Conclusion. Thus, we have revealed the essence, content, methods for evaluating innovative activity and showed ways to use this economic category in the theory and practice of not only innovative, but also strategic management of enterprises, as well as in the analysis of economic activity and enterprise management as a whole (Seydalin et al., 2020:137).

Summing up, we can conclude that the proposed technology for scenario modeling of the innovative development of hotel organizations allows for a reasonable choice of a scenario that is optimal in the current operating conditions. The use of the proposed method at the stage of developing scenario plans allows hotel organizations to assess their current innovative activity and take into account the level of its indicators when making decisions on the direction of further innovative development. At the stage of implementing the directions of innovative development, such an assessment will largely help to avoid the irrational use of financial and economic resources and show ways to increase innovative activity (Shkuratov et al., 2017:225)..

Information about the authors

Moldazhanov Marat – PhD, lector, ALIKHAN BOKEIKHAN UNIVERSITY, Faculty of Information Technology and Economics Department of Business and management, 0000-0003-0872-5797, Mmarat84@inbox.ru;

Bayandin Marat – Professor of the Department “Economics and Management” International Taraz Innovation Institute named after Sherkhhan Murtaza, Taraz, Kazakhstan Zheltoksan 69B, E-mail:mbayandin.71@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-2158-4370>, Scopus ID: 57192591552;

Arynova Zulfiya – Professor of the Department “Business and Management”, Candidate of Economic Sciences Innovative Eurasian University Pavlodar, zaryn24@mail.ru, 0000-0003-0123-6667, ABI-8973-2022, Scopus Author ID 57194572801;

Bibolat Kuantkan – Candidate of Economic sciences Senior Lecturer of the Department of Economics and Finance, Shakarim University of Semey city bolat_76@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-5218-6447>;

Diba Tatiana – Senior Lecturer, Master of the Department of Business and Management, Ekibastuz, Tsarevastr. 19-9, tanyadiba@mail.ru, 0000-0002-2925-4835.

REFERENCES

- Andreichikov A.V. Strategic management in innovative organizations: system analysis and decision making / A.V. Andreichikov, O.N. Andreichikova. - M.: Vuz. textbook: INFRA-M, 2013. - 394 p.
Bendikov M.A., Khrustalev E.Yu. Methodological bases for studying the mechanism of innovative

development in the modern economy / M.A. Bendikov, E.Yu. Khrustalev // Management in Russia and abroad. 2007. No. 2. S. 3-14.

Kuznetsova T.E., Rud V.A. Competition, innovation and development strategy of Russian enterprises (results of empirical research) // Questions of Economics. - 2013. - No. 12. - P. 86-108.

Levchenko T.P. Evaluation of the investment activity of the hospitality industry / T.P. Levchenko, O.V. Epaneshnikova // Vestnik SGUTiKD. - 2012. - No. 1 (19).

Ways to ensure innovative activity of enterprises [Electronic resource] - 2013 - Access mode: <http://8cent-emails.com>

Trachuk A. Innovative strategy of the company / A. Trachuk // Problems of theory and practice of management. - 2013. - No. 9. - P. 75-83.

Kaidarova // Problems of the agricultural market. -2017. - No. 1. - S.71-78. Kaidarova, L.K. Ecologization of food industry production in the Republic of Kazakhstan / L.K. Kaidarova, Sh.Zh. Rakhmetullina // Problems of the agricultural market. -2019. -#one. - P.121-129.

National report on the transition of the Republic of Kazakhstan to a green economy for 2017-2018 (draft). Ministry of Ecology, Geology and Natural Resources of the Republic of Kazakhstan. International Center for Green Technologies and Investment Projects [Electronic resource].- 2019.- URL: <http://www.igtipc.org> (date of access: 06/09/2020).

Statistical collection "Agriculture, forestry and fisheries of the Republic of Kazakhstan. Committee on Statistics of the Ministry of National Economy of the Republic of Kazakhstan [Electronic resource].- 2018.-URL: <http://www.stat.gov.kz> (date of access: 06/09/2020).

Shkuratov A.I. Strategic imperatives of environmental safety management in the agrarian sector of the economy / A.I. Shkuratov // Issues of state and municipal management. - 2017. - No. 4. - S. 207-225.

Simonov S.G. Innovative transformations of Kazakhstan's consumer market infrastructure: priorities and determinants Toraigrov University Bulletin, ISSN 2710-3552 Economic series. No 2. 2021.– p.97-110.

Seydalin S.T., Mamonova I.V., Koftanyuk N.V. Principles for determining the effectiveness of investments in construction. Bulletin of Toraigrov University, ISSN 2710-3552 Economic series. No 3. 2020. - p.137-150.

МАЗМҰНЫ

ПЕДАГОГИКА

Э.А. Абдыкеримова, А.Б. Туркменбаев, Б.У. Куанбаева, Г.Р. Кошанова КЕЙС ТЕХНОЛОГИЯЛАР - ОҚУШЫЛАРДЫҢ ОҚУ ЖЕТІСТІГІН БАҚЫЛАУ МЕН БАҒАЛАУДЫҢ ЗАМАНАУИ ФОРМАСЫ.....	5
Г. Ақан, С.К. Рахимжанова, С.К. Серикова ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДА ШЕТ ТІЛДІ ОҚЫТУ АРҚЫЛЫ БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ БОЙЫНДА ІЗГІЛІК ҚАСИЕТТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....	23
Д.О. Айтенова, А.П. Мынбаева, Д.Н. Байғутова ҚАРАХАН ДӘУІРІ ӘДЕБИЕТІН ЖЕКЕ ПӘН РЕТІНДЕ ОҚЫТУ.....	37
А.М. Елубай КОНЦЕПТУАЛДЫ ОҚЫТУ МЕН ТӘРБИЕ: ҚАЗАҚ ЖӘНЕ ТҮРІК ТІЛДЕРІНДЕГІ ӘЙЕЛГЕ ҚАТЫСТЫ МАҚАЛ-МӘТЕЛДЕР.....	45
Ф.М. Ержанова, Ж.Б. Ибраева, С.К. Серикова ОРЫС ТІЛІ САБАҚТАРЫНДА ШЕТ ТІЛІ РЕТІНДЕ ОҚЫТУДЫҢ БЕЛСЕНДІ ФОРМАЛАРЫ МЕН ӘДІСТЕРІН ҚОЛДАНУ.....	61
Д.Б. Ешенкулова, С.Е. Манабаева, Г.А. Омарова, Г.Б. Мауленбердиева, А.Б. Сикимбаева ЖОҒАРЫ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ӨЗДІК ОҚУ ІС-ӘРЕКЕТІН БАСҚАРУҒА БОЛАШАҚ МҰҒАЛІМДЕРДІҢ ДАЯРЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....	72
С.Е. Жильгельдинов, Н.Б. Шамуратова, А.К. Кенжебаева, Н.К. Тулемисова, Б.К. Сулейменова, Р.Б. Қурманалинова ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ ЖАҢА БІЛІМ БЕРУ ТӘЖІРИБЕСІ РЕТІНДЕ.....	87
Ж. Изтаева, З. Смаилова, Г. Баусариева, С. Тлеубай, А. Қасымбекова ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ НӨЛДІК ФОРМАНЫ ОҚЫТУДА АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ.....	98
А.Б. Керімбердина, А.К. Садвакасова, Н.К. Наурызова ЖАСАНДЫ НЕЙРОНДЫҚ ЖЕЛІЛЕРДЕ ДЕРЕКТЕРДІ ӨҢДЕУДІҢ ТӘЖІРИБЕЛІК БАҒЫТТАРЫ.....	111

Ж.Б. Кдыралиева, Г.С. Балтабаева, İsmet Çetin, Ж. Ерахметқызы
ӘДЕБИ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ
НЕГІЗДЕРІ.....120

Э.Қ. Қуандықова, Ш.Ш. Карбаева, А.Қ. Зиявдинова
ГЕОГРАФИЯНЫ ОҚУЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ.....130

Г.Т. Курбанкулова, Ә.С. Стамбекова
БОЛАШАҚ БАСТАУЫШ БІЛІМ ПЕДАГОГТЕРІНІҢ ҰЛТТЫҚ
ҚҰНДЫЛЫҚТАР БАҒДАРЫН ДАМУЫ МҮМКІНДІКТЕРІ.....141

А.К. Мамбеталиева, А.Т. Туралбаева
БОЛАШАҚ БАСТАУЫШ БІЛІМ ПЕДАГОГТАРЫНЫҢ ЖАСАНДЫ
ИНТЕЛЛЕКТ ЭЛЕМЕНТТЕРІН ҚОЛДАНУЫНЫҢ МАҢЫЗЫ.....155

М.Е. Рахметов, А.К. Садвакасова
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДА ҚАШЫҚТЫҚТАН
ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ ЭЛЕМЕНТТЕРІ БАР БІЛІМ БЕРУ
ПЛАТФОРМАЛАРЫ: МҮМКІНДІКТЕРІ МЕН
АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫ.....166

**Б.К. Сансызбаева, Ж.Н. Бисенбаева, Н.С. Ашимова, А.Туреханова,
С. Рахимжанова**
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ-ТАНЫМДЫҚ ТӘСІЛДЕР БОЛАШАҚ АҒЫЛШЫН
ТІЛІ МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ ЛИНГВО-ӘДІСТЕМЕЛІК РЕФЛЕКЦИЯСЫН
ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ӘДІСНАМАЛЫҚ НЕГІЗІ РЕТІНДЕ.....175

Б. Хасен, Ж. Жұмабаева
БАСТАУЫШ СЫНЫПҚА АРНАЛҒАН «МУЗЫКА» ОҚУЛЫҚТАРЫ
МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ ПСИХОЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ТҮРҒЫДАН
ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЖАС ЕРЕКШЕЛІГІНЕ СӘЙКЕСТІГІ.....189

**А.К. Шашаев, А.А. Мақсұтова, Р.Ж. Мрзабаева, Г.С. Махарова,
М. Бақытқызы, Г.К. Шашаева**
ҚАЗАҚ ЗИЯЛЫЛАРЫНЫҢ АҒАРТУШЫЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ
ҚЫЗМЕТІ.....200

ЭКОНОМИКА

Ж.С. Абдрахманова, А.Б. Моттаева, А.С. Бухатова, С.С. Ургушева
ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ БОЙЫНША МЕДИЦИНАЛЫҚ
ҚЫЗМЕТТЕР НАРЫҒЫН ЦИФРЛАНДЫРУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ.....215

Л.О. Абылкасимова ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТУРИЗМНІҢ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ МЕН БОЛАШАҒЫ.....	229
Г.И. Ахметова, З.О. Иманбаева, Ж.Қ. Басшиева, Б.Б. Дуйсенбаева, Ш.Т. Нургалиева АҚТӨБЕ Өңірінде мал шаруашылығында кластерлік басқаруды дамыту.....	242
Г.Ж. Байбосынова, Б.О. Казыбаев, А.А. Адешова, С.А. Абилдаханова, А.Р. Калымбетова ҚАЗАҚСТАНДА КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ СТРАТЕГИЯСЫН ІСКЕ АСЫРУДЫҢ ТЕОРИЯСЫ МЕН ПРАКТИКАСЫ.....	256
А. Бердибекова, Л.М. Муталиева, Л.М. Шаяхметова ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІШКІ ТУРИСТІК НАРЫҒЫНЫҢ ЖАҒДАЯТЫНА ТАЛДАУ.....	271
С.Т. Дошманова, Б.М. Таскарина, М.А. Тлеубергенова, Б.Ж. Болатова, А.М. Сапаргали ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҒЫЛЫМНЫҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫН ЖӘНЕ ОНЫҢ ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКАҒА ӘСЕРІН ТАЛДАУ.....	282
А.О. Жағыпарова, Ж.У. Тулегенова, Д.М. Мухияева, Г.К. Бекбусинова, Г.Б.Алина COVID 19-ДАҒДАРЫСЫ КЕЗІНДЕГІ САЛЫҚТЫҚ ӘКІМШІЛЕНДІРУДІҢ ТИІМДІЛІГІН ТАЛДАУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ.....	298
З.О. Иманбаева, К.Б. Сатымбекова, Б.И. Сатенов, З.А. Бигельдиева, А.Ж. Зейнуллина ӘЛЕУМЕТТІК ШЫҒЫНДАРДЫ ЕСЕПКЕ АЛУ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ МЕМЛЕКЕТТІҢ ДАМУ ЖАҒДАЙЫНДА ТАЛДАУ.....	308
А.С. Кадырова, Н.Б. Давлетбаева, Ж.А. Бабажанова, М.С. Толысбаева, Е.А. Богданова ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨНЕРКӘСІБІНІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘЛЕУЕТІН ДАМУ.....	322
Б.С. Корабаев, Г.Д. Аманова, Г.Ж. Жумабекова, А.И. Естурлиева, Г.К. Исина ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ШЫҒЫНДАР ЕСЕБІ МЕН ТАЛДАУДЫ ДАМУДАҒЫ ЖАҢА АҚПАРАТТЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖҮЙЕЛЕРДІ ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....	339

М.З. Қажыкен, З.Т. Сатпаева ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ТҰТЫНУ СЕБЕТІНЕ ТАЛДАУ.....	359
Д.О. Қалдыбаева, Б.К. Исаева, Л.М. Шаяхметова ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АГРАРЛЫҚ САЛАСЫНА ЦИФРЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ЕНГІЗУ ТИІМДІЛІГІН БАҒАЛАУДЫҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ.....	374
С.Д. Мамбетова, Г.Д. Аманова, К.Ж. Сәдуақасова, Б.С. Қорабаев САЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРІНЕ ЭЛЕКТРОНДЫҚ КОММЕРЦИЯНЫҢ БИЗНЕС-МОДЕЛЬДЕРІНІҢ ӘСЕРІ.....	389
М.Б. Молдажанов, М.А. Баяндин, З.А. Арынова, Б. Қуантқан, Т.В. Діба ҚОНАҚҮЙ ҰЙЫМДАРДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫН МОДЕЛДЕРДІҢ ӘДІСТЕМЕЛІК ТӘСІЛДЕРІ.....	401
Ә.Ж. Сапарбаев, Е.Е. Гриднева, Г.Ш. Қалиақпарова, К.Ш. Сыздыкова, К.С. Алпысбаев «ЖАСЫЛ» ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ ЕЛДІҢ АЗЫҚ-ТҮЛІК ҚАУІПСІЗДІГІНІҢ БОЛАШАҒЫ РЕТІНДЕ.....	411
Р.Б. Сартова, Ж.А. Бабажанова, М.А. Жолаева, М.С. Толысбаева, А.Б. Тасмағанбетов АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНДАҒЫ ЕҢБЕК РЕСУРСТАРЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІ.....	425

СОДЕРЖАНИЕ

ПЕДАГОГИКА

Э.А. Абдыкеримова, А.Б. Туркменбаев, Б.У. Куанбаева, Г.Р. Кошанова КЕЙС-ТЕХНОЛОГИИ - СОВРЕМЕННАЯ ФОРМА КОНТРОЛЯ И ОЦЕНКИ УЧЕБНЫХ ДОСТИЖЕНИЙ УЧАЩИХСЯ.....	5
Г. Акан, С.К. Рахимжанова, С.К. Серикова ФОРМИРОВАНИЕ ДОБРОДЕТЕЛЬНЫХ ХАРАКТЕРОВ У СТУДЕНТОВ ПУТЕМ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В ВУЗЕ.....	23
Д.О. Айтенова, А.П. Мынбаева, Д.Н. Байгутова ПРЕПОДАВАНИЕ ЛИТЕРАТУРЫ КАРАХАНСКОЙ ЭПОХИ КАК ОТДЕЛЬНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ.....	37
А.М. Елубай КОНЦЕПТУАЛЬНОЕ ОБУЧЕНИЕ И ВОСПИТАНИЕ: ПОСЛОВИЦЫ И ПОГОВОРКИ О ЖЕНЩИНЕ НА КАЗАХСКОМ И ТУРЕЦКОМ ЯЗЫКАХ.....	45
Ф.М. Ержанова, Ж.Б. Ибраева, С.К. Серикова ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕРАКТИВНЫХ ФОРМ И МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО.....	61
Д.Б. Ешенкулова, С.Е. Манабаева, Г.А. Омарова, Г.Б. Мауленбердиева, А.Б. Сикимбаева ФОРМИРОВАНИЕ ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ К УПРАВЛЕНИЮ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ СТАРШЕКЛАССНИКОВ.....	72
С.Е. Жильгельдинов, Н.Б. Шамуратова, А.К. Кенжебаева, Н.К. Тулемисова, Б.К. Сулейменова, Р.Б. Курманалинова ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ КАК НОВАЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ПРАКТИКА.....	87
Ж. Изгаева, З. Смаилова, Г. Баусариева, С. Тлеубай, А. Касымбекова ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ПРИ ОБУЧЕНИИ НУЛЕВОЙ ФОРМЫ КАЗАХСКОГО ЯЗЫКА.....	98

А.Б. Керимбердина, А.К. Садвакасова, Н.К. Наурызова ПРАКТИЧЕСКИЕ НАПРАВЛЕНИЯ ОБРАБОТКИ ДАННЫХ В ИСКУССТВЕННЫХ НЕЙРОННЫХ СЕТЯХ.....	111
Ж.Б. Кдыралиева, Г.С. Балтабаева, İsmet Çetin, Ж. Ерахметқызы ОСНОВЫ ЛИТЕРАТУРНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ТЕХНОЛОГИИ.....	120
Э.К. Куандықова, Ш.Ш. Карбаева, А.Қ. Зиявдинова МЕТОДИКА ИЗУЧЕНИЯ ГЕОГРАФИИ.....	130
Г.Т. Курбанкулова, А.С. Стамбекова ВОЗМОЖНОСТИ РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЦЕННОСТНОЙ ОРИЕНТАЦИИ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ.....	141
А.К. Мамбеталиева, А.Т. Туралбаева ВАЖНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЭЛЕМЕНТОВ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА БУДУЩИМИ УЧИТЕЛЯМИ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ.....	155
М.Е. Рахметов, А.К. Садвакасова ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ПЛАТФОРМА С ЭЛЕМЕНТАМИ ДИСТАНЦИОННЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ КАЗАХСТАНА: ВОЗМОЖНОСТИ И ПРЕИМУЩЕСТВА.....	166
Б.К. Сансызбаева, Ж.Н. Бисенбаева, Н.С. Ашимова, А. Туреханова, С. Рахимжанова КРЕАТИВНО-КОГНИТИВНЫЙ ПОДХОД КАК МЕТОДОЛОГИЧЕСКАЯ ОСНОВА ФОРМИРОВАНИЯ ЛИНГВОМЕТОДИЧЕСКОЙ РЕФЛЕКСИИ У БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА.....	175
Б. Хасен, Ж. Жумабаева ПСИХОЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ СООТВЕТСТВИЯ УЧЕБНИКОВ ПО ПРЕДМЕТУ «МУЗЫКА» ДЛЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ ВОЗРАСТНЫМ ОСОБЕННОСТЯМ УЧАЩИХСЯ.....	189
А.К. Шашаев, А.А. МаксUTOва, Р.Ж. Мрзабаева, Г.С. Махарова, М. Бақытқызы, Г.К. Шашаева ПРОСВЕТИТЕЛЬСКО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КАЗАХСКОЙ ИНТЕЛЛИГЕНЦИИ.....	200

ЭКОНОМИКА

- Ж.С. Абдрахманова, А.Б. Моттаева, А.С. Бухатова, С.С. Ургушева**
ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЦИФРОВИЗАЦИИ РЫНКА МЕДИЦИНСКИХ
УСЛУГ ПО ВОСТОЧНО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ.....215
- Л.О. Абылкасимова**
ОСНОВНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА В КАЗАХСТАНЕ.....229
- Г.И. Ахметова, З.О. Иманбаева, Ж.Қ. Басшиева, Б.Б. Дуйсенбаева,
Ш.Т. Нурғалиева**
РАЗВИТИЕ КЛАСТЕРНОГО УПРАВЛЕНИЯ В ЖИВОТНОВОДСТВЕ
АКТЮБИНСКОГО РЕГИОНА.....242
- Г.Ж. Байбосынова, Б.О. Казыбаев, А.А. Адешова, С.А. Абилдаханова,
А.Р. Калымбетова**
ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА РЕАЛИЗАЦИИ СТРАТЕГИИ КОРПОРАТИВНОГО
УПРАВЛЕНИЯ В КАЗАХСТАНЕ.....256
- А. Бердибекова, Л.М. Муталиева, Л.М. Шаяхметова**
АНАЛИЗ КОНЪЮНКТУРЫ ВНУТРЕННЕГО ТУРИСТСКОГО РЫНКА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....271
- С.Т. Дошманова, Б.М. Таскарина, М.А. Тлеубергенова, Б.Ж. Болатова,
А.М. Сапарғали**
АНАЛИЗ СОВРЕМЕННОГО СОСТОЯНИЯ НАУКИ В КАЗАХСТАНЕ
И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА НАЦИОНАЛЬНУЮ ЭКОНОМИКУ.....282
- А.О. Жагышарова, Ж.У. Тулегенова, Д.М. Мухияева, Г.К. Бекбусинова,
Г.Б. Алина**
АНАЛИЗ И ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ НАЛОГОВОГО
АДМИНИСТРИРОВАНИЯ В ПЕРИОД КРИЗИСА COVID.....298
- З.О. Иманбаева, К.Б. Сатымбекова, Б.И. Сатенов, З.А. Бигельдиева,
А.Ж. Зейнуллина**
УЧЕТ СОЦИАЛЬНЫХ ИЗДЕРЖЕК И ИХ АНАЛИЗ В УСЛОВИЯХ
РАЗВИТИЯ ГОСУДАРСТВА.....308
- А.С. Кадырова, Н.Б. Давлетбаева, Ж.А. Бабажанова, М.С. Толысбаева,
Е.А. Богданова**
РАЗВИТИЕ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРОМЫШЛЕННОСТИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....322

Б.С. Корабаев, Г.Д. Аманова, Г.Ж. Жумабекова, А.И. Естурлиева, Г.К. Исина ФОРМИРОВАНИЕ НОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ СИСТЕМ В РАЗВИТИИ УЧЕТА И АНАЛИЗА ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ЗАТРАТ.....	339
М.З. Кажыкен, З.Т. Сатпаева АНАЛИЗ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОЙ КОРЗИНЫ В КАЗАХСТАНЕ.....	359
Д.О. Калдыбаева, Б.К. Исаева, Л.М. Шаяхметова ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ВНЕДРЕНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В АГРАРНУЮ ОТРАСЛЬ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	374
С.Д. Мамбетова, Г.Д. Аманова, К.Ж. Садуакасова, Б.С. Корабаев ВЛИЯНИЕ БИЗНЕС-МОДЕЛЕЙ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ НА НАЛОГОВЫЕ РИСКИ.....	389
М.Б. Молдажанов, М.А. Баяндин, З.А. Арынова, Б. Куанткан, Т.В. Диба МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К МОДЕЛИРОВАНИЮ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ГОСТИНИЧНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ.....	401
А.Д. Сапарбаев, Е.Е. Гриднева, Г.Ш. Калиакпарова, К.Ш. Сыздыкова, К.С. Алпысбаев «ЗЕЛЁНАЯ» ЭКОНОМИКА И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ РЕСУРСОВ КАК ПЕРСПЕКТИВА ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ СТРАНЫ.....	411
Р.Б. Сартова, Ж.А. Бабажанова, М.А. Жолаева, М.С. Толысбаева, А.Б. Тасмаганбетов ЭФФЕКТИВНОСТЬ ТРУДОВЫХ РЕСУРСОВ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ.....	425

CONTENTS
PEDAGOGY

E. Abdykerimova, A. Turkmenbaev, B. Kuanbayeva, G. Kochanova CASE TECHNOLOGIES AS A MODERN FORM OF MONITORING AND EVALUATION OF PUPILS ACADEMIC ACHIEVEMENTS.....	5
G. Akhan, S. Rakhimzhanova, S. Serikova FORMATION OF VIRTUE CHARACTERS IN STUDENTS THROUGH TEACHING A FOREIGN LANGUAGE IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.....	23
D. Aitenova, A. Mynbaeva, D. Baigutova TEACHING THE LITERATURE OF THE KARAKHAN ERA AS A SEPARATE DISCIPLINE.....	37
A.M. Elubay CONCEPTUAL EDUCATION AND UPBRINGING: PROVERBS AND SAYINGS ABOUT A WOMAN IN KAZAKH AND TURKISH.....	45
F. Yerzhanova, Zh. Ibrayeva, S. Serikova THE USE OF ACTIVE FORMS AND TEACHING METHODS AT THE LESSONS OF THE RUSSIAN LANGUAGE AS A FOREIGN LANGUAGE.....	61
D.B. Yeshenkulova, S.E. Manabaeva, G.A. Omarova, G.B. Maulenberdieva, A.B. Sikimbayeva FORMATION OF THE READINESS OF FUTURE TEACHERS TO MANAGE INDEPENDENT LEARNING ACTIVITIES OF MAJOR GRADE STUDENTS.....	72
S.E. Zhilgeldinov, N.B. Shamuratova, A.K. Kenzhebayeva, N.K. Tulemisova, B.K. Suleimenova, R.B. Kurmanalinova DISTANCE LEARNING AS A NEW EDUCATIONAL PRACTICE.....	87
Zh. Iztayeva, Z.Smailova, G. Baussariyeva, S. Tleubay, A. Kassymbekova EFFICIENCY OF USING INFORMATION TECHNOLOGIES IN TEACHING THE ZERO FORM IN THE KAZAKH LANGUAGE.....	98
A. Kerimberdina, A. Sadvakassova, N. Nauryzova EXPERIMENTAL AREAS OF DATA PROCESSING IN ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS.....	111

ZH.B. Kdyralieva, G.S. Baltabayeva, İsmet Çetin, ZH. Erakhmetova
FUNDAMENTALS OF LITERARY PEDAGOGICAL TECHNOLOGY.....120

E.K. Kuandykova, Sh.Sh. Karbaeva, A.K. Ziyavdinova
METHODOLOGY FOR STUDYING GEOGRAPHY.....130

G.T. Kurbankulova, A.S. Stambekova
OPPORTUNITIES FOR THE DEVELOPMENT OF NATIONAL VALUE
ORIENTATION OF FUTURE PRIMARY EDUCATION TEACHERS.....141

A.K. Mambetalieva, A.T. Turalbayeva
THE IMPORTANCE OF USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE ELEMENTS
BY FUTURE PRIMARY EDUCATION TEACHERS.....155

M.E. Rakhmetov, A.K. Sadvakassova
EDUCATIONAL PLATFORM WITH ELEMENTS OF DISTANCE LEARNING
TECHNOLOGIES IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS
OF KAZAKHSTAN: FEATURES AND BENEFITS.....166

**B. Sansyzbayeva, Zh. Bissenbayeva, N. Ashimova, A. Turekhanova,
S. Rakhimzhanova**
CREATIVE-COGNITIVE APPROACH AS A METHODOLOGICAL BASIS
FOR THE FORMATION OF LINGUISTIC AND METHODOLOGICAL
REFLECTION IN FUTURE TEACHERS OF THE ENGLISH
LANGUAGE.....175

B. Hasen, Zh. Zhumabayeva
CORRESPONDENCE OF "MUSIC" TEXTBOOKS FOR PRIMARY SCHOOL
TO STUDENTS' AGE CHARACTERISTICS FROM A PSYCHOLINGUISTIC
POINT OF VIEW.....189

**A.K. Shashaev, A.A. Maksutova, R.Zh. Mirzabekova, G.S. Makharova,
M. Bakhytkyzy, G.K. Shashayeva**
EDUCATIONAL AND PEDAGOGICAL ACTIVITY OF THE KAZAKH
INTELLIGENTSIA.....200

EKONOMICS

Zh.S. Abdrakhmanova, A.B. Mottayeva, A.S. Bukhatova, S.S. Urgusheva
EFFICIENCY OF DIGITALIZATION OF THE MEDICAL SERVICES
MARKET IN THE EAST KAZAKHSTAN REGION.....215

L. Abylkassimova
KEY TRENDS AND PROSPECTS OF ECOLOGICAL TOURISM
DEVELOPMENT IN KAZAKHSTAN.....229

G.I. Akhmetova, Z.O. Imanbaeva, Zh.K. Bashieva, B.B. Duysenbayeva, Sh.T. Nurgalieva DEVELOPMENT OF CLUSTER MANAGEMENT IN ANIMAL HUSBANDRY IN AKTOBE REGION.....	242
G.J. Baybosynova, B.O. Kazybayev, A.A. Adeshova, S.A. Abildakhanova, A.R. Kalymbetova THEORY AND PRACTICE OF CORPORATE GOVERNANCE STRATEGY IMPLEMENTATION IN KAZAKHSTAN.....	256
A. Berdibekova, L.M. Mutaliev, L.M. Shayakhmetova ANALYSIS OF THE CONJUNCTURE OF THE DOMESTIC TOURIST MARKET OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	271
S.T. Doshmanova, B.M. Taskarina, M.A. Tleubergenova, B.Zh. Bolatova, A.M. Sapargali ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF SCIENCE IN KAZAKHSTAN AND ITS IMPACT ON THE NATIONAL ECONOMY.....	282
A.O. Zhagyparova, Zh.U. Tulegenova, D.M. Mukhiyayeva, G.K. Bekbusinova, G. Alina ANALYSIS AND EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF TAX ADMINISTRATION DURING THE CRISIS COVID.....	298
Z.O. Imanbayeva, K. Satymbekova, B. Satenov, Z. Bigeldiyeva, A. Zeinullina ACCOUNTING FOR SOCIAL COSTS AND THEIR ANALYSIS IN THE CONDITIONS OF STATE DEVELOPMENT.....	308
A. Kadyrova, N. Davletbayeva, Z. Babazhanova, M. Tolysbayeva, Y. Bogdanova DEVELOPMENT OF THE INNOVATIVE POTENTIAL OF THE INDUSTRY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	322
B.S. Korabaev, G.D. Amanova, G.Zh. Zhumabekova, A.I. Yesturliyeva, G.K. Isina FORMATION OF NEW INFORMATION ECONOMIC SYSTEMS IN THE DEVELOPMENT OF ENVIRONMENTAL COST ACCOUNTING AND ANALYSIS.....	339
M. Kazhyken, Z. Satpayeva THE ANALYSIS OF THE CONSUMER BASKET IN KAZAKHSTAN.....	359

D.O. Kaldybaeva, B.K. Isaeva, L.M. Shayakhmetova

THE MAIN DIRECTIONS OF ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF THE INTRODUCTION OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE AGRICULTURAL SECTOR OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....374

S.D. Mambetova, G.D. Amanova, K.Zh. Saduakassova, B.S. Korabaev

THE IMPACT OF E-COMMERCE BUSINESS MODELS ON TAX RISKS.....389

M. Moldazhanov, M. Bayandin, Z. Arynova, B. Kuantkan, T. Diba

METHODOLOGICAL APPROACHES TO MODELING THE INNOVATIVE DEVELOPMENT OF HOTEL ORGANIZATIONS.....401

A.D. Saparbayev, Y.E. Gridneva, G.Sh. Kaliakparova, K.Sh. Syzdykova, K.S. Alpysbayev

“GREEN” ECONOMY AND RATIONAL USE OF RESOURCES AS A PROSPECT FOR FOOD SECURITY OF THE COUNTRY.....411

R. Sartova, Z. Babazhanova, M. Zholayeva, M. Tolysbayeva, A. Tasmaganbetov

EFFICIENCY OF LABOR RESOURCES IN AGRICULTURE.....425

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www: nauka-nanrk.kz

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Директор отдела издания научных журналов НАН РК *А. Ботанқызы*

Заместитель директор отдела издания научных журналов НАН РК *Р. Жәліқызы*

Редакторы: *М.С. Ахметова, Д.С. Аленов*

Верстка на компьютере *Г.Д. Жадырановой*

Подписано в печать 15.12.2022.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

27,5 п.л. Тираж 300. Заказ 6.